

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/65/2016
Identifikačné číslo spisu: 4611010349
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4611010349.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného T. X. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 29. septembra 2016 v Bratislave dovolanie obvineného T. X. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Vladimíra Várgu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. júla 2014, sp. zn. 2To/43/2014 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného T. X. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 9. apríla 2014, sp. zn. 2T/163/2011, uznal obvineného T. X. vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistený čas a deň v mesiaci máj roku 2008 v rodinnom dome na R. ulici XXX/XX vo P. X. prisľúbil poškodenému K. B., že mu dovezie ojazdené motorové vozidlo značky Škoda Octavia 1,9 TDI, pričom následne v priebehu mesiacov máj až júl 2008 prevzal od poškodeného za tým účelom zálohu v celkovej výške 2 655,51 € (80 000 Sk), hoci vedel, že v zmysle dohody poškodenému vozidlo nedovezie a do dnešného dňa pre poškodeného vozidlo nezabezpečil, ani poškodenému nevrátil za týmto účelom prevzaté peniaze a týmto svojim konaním spôsobil poškodenému K. B., nar. X. X. XXXX, trvale bytom O., R. XXXX/X škodu vo výške 2 655,51 €.

Za to okresný súd obvineného odsúdil podľa § 221 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 (štyroch) rokov. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený obžalovanému rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 28. novembra 2013, sp. zn. 4To/72/2013 a rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 2. mája 2013, sp. zn. 1T/207/2010, v spojení s uznesením

Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2014, sp. zn. 3To/70/2013, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému K. B. spôsobenú škodu vo výške 2 655,51 €.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený T. X. odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 30. júla 2014, sp. zn. 2To/43/2014, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Dňa 30. novembra 2015 Okresný súd Trnava uznesením, sp. zn. 7 Pp 149/2015, obvineného z výkonu trestu podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienene prepustil a určil mu skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov.

Dňa 21. apríla 2016 rozhodol krajský súd v inej trestnej veci obvineného tak, že uznesením, sp. zn. 4To/88/2015, podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. por. a § 322 ods. 3 Tr. por. rozsudok okresného súdu zo 6. mája 2015, sp. zn. 2T/82/2014 zrušil a sám obvineného uznal vinným z troch skutkov kvalifikovaných ako prečiny podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Za tieto skutky bol obvinený podľa § 221 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. odsúdený na úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov a 6 (šiestich) mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 (štyroch) rokov. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený obžalovanému rozsudkom okresného súdu z 23. mája 2013, sp. zn. 2T/38/2008, Okresného súdu Prievidza z 2. mája 2013, sp. zn. 1T/107/2010, okresného súdu z 9. apríla 2014, sp. zn. 2T/163/2011 a trestným rozkazom Okresného súdu Partizánske z 8. marca 2013, sp. zn. 3T/11/2012, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Dňa 18. mája 2016 bolo okresnému súdu doručené dovolanie obvineného spolu so žiadosťou o ustanovenie obhajcu. V dovolaní obvinený namietal predovšetkým skutočnosť, že konajúca sudkyňa JUDr. Mária Krausová mala byť z konania vylúčená. Uviedol, že na okresnom súde vládne rodinkárstvo a jeho sudcovia majú nadštandardné vzťahy so sudcami krajského súdu.

Dňa 8. júla 2016 bolo okresnému súdu doručené dovolanie obvineného podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Vladimíra Vargu, advokáta so sídlom Škultétyho 654/1, 955 01 Topoľčany.

Obvinený T. X. v podanom dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, e/ g/, h/, i/ Tr. por., t. j. zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa a napokon rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený namietal, že konajúce súdy nezobrali dôsledne do úvahy dôkazy svedčiace o tom, že predmetné peniaze vrátil. Predovšetkým súdy nesprávne vyhodnotili svedecké výpovede priamych očitých svedkov P., P., X. a W.. Obžaloba stála výlučne na svedeckej výpovedi poškodeného, ktorý „sa zrejme rozhodol vziať si svoje peniaze dvakrát“. V konaní tiež nebol preukázaný podvodný úmysel.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. obvinený uviedol, že manželka poškodeného bola v danej dobe (a zrejme aj doposiaľ) dlhodobou pracovníčkou okresného súdu. Už táto skutočnosť zakladala dôvod pre vylúčenie konajúcej sudkyne, ako aj všetkých ostatných sudcov

okresného súdu. Keďže odvolací súd uvedené pochybenie neodstránil, aj jeho rozhodnutie je nezákonné a nesprávne.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený poukázal na dôvody, ktoré uviedol vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa písm. c/ vyššie, ako aj na to, že spolupracoval s príslušníkmi PZ SR pri odhaľovaní a usvedčovaní páchatel'ov v inej trestnej veci. Z tohto dôvodu mu mali byť priznané dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. n/ a o/ Tr. zák. S ohľadom na to, že pri rozhodovaní neboli vzaté do úvahy dôkazy, ktoré boli v jeho prospech, dokazovanie trpelo takou vadou, ktorá naplňa uplatnený dovolací dôvod.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. obvinený zopakoval, že mu neboli priznané dve poľahčujúce okolnosti (podľa § 36 písm. n/ a o/ Tr. zák.), a preto súd pochybil, keď na jeho trestnú vec aplikoval § 38 ods. 4 Tr. zák. Pri prihliadnutí na tieto okolnosti, by u neho existoval reálny priestor na aplikáciu § 39 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., keďže intenzívne spolupracoval s políciou v inej trestnej veci. Okrem toho, neboli splnené ani podmienky pre priznanie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. zák., keďže v tejto trestnej veci sa o spáchanie viacerých trestných činov nejednalo.

Napokon k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený tvrdil, že pri správnom aplikovaní zásady in dubio pro reo, ako aj § 2 ods. 12 Tr. por. ho mali súdy spod obžaloby oslobodiť. Rozhodnutia nižších súdov sú založené na extrémnom nesúlade skutkových zistení na jednej strane a ich právneho posúdenia na strane druhej. Zopakoval, že prvostupňový súd mu nepriznal dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. n/ a o/ Tr. zák. a naopak, nesprávne mu zarátal príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h/ Tr. zák.

Na podklade vyššie uvedených skutočností navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 a nasl. Tr. por. vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon, tieto rozhodnutia následne zrušil a vec prikázal na nové konanie a rozhodnutie tomu okresnému súdu, ktorého sudcovia nebudú zaujatí.

Rovnopis dovolania okresný súd podľa § 376 Tr. por. doručil ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté s upozornením, že sa k nemu do 10 dní od jeho doručenia môžu vyjadriť.

K podanému dovolaniu sa dňa 8. augusta 2016 vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Topolčany (ďalej len „okresná prokuratúra“) tak, že ho považuje za nedôvodné. Na základe tohto dovolaciemu súdu navrhla, aby podané dovolanie v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním najvyššiemu súdu predložený na rozhodnutie 18. augusta 2016. Najvyšší súd v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. decembra 2015, sp. zn. I. ÚS 355/2015 doručil vyjadrenie prokurátorky okresnej prokuratúry obvinenému a jeho obhajcovi.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného T. X. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.).

Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Pokiaľ ide o tvrdenú zaujatosť sudkyne okresného súdu, najvyšší súd v tomto smere uvádza, že o predmetnej námietke bolo zákonným spôsobom - uznesením okresného súdu zo 14. februára 2012, sp. zn. 2T/163/2011 a uznesením krajského súdu z 13. marca 2012, sp. zn. 1Tos/25/2012, rozhodnuté tak, že konajúca sudkyňa podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z konania vylúčená nebola.

Aj podľa mienky dovolacieho súdu, obvinený v podanej námietke (resp. v tomto dovolaní) nepreukázal existenciu takých okolností, ktoré by zakladali dôvod pre jej vylúčenie, keďže samotný kolegiálny vzťah medzi p. Y. B. - manželkou poškodeného a JUDr. Máriou Krausovou - zákonnou sudkyňou, nemôže bez preukázania bližších väzieb viesť k záveru o zaujatosti. Ako z ustálenej judikatúry plynie, pokiaľ nie sú zistené konkrétne okolnosti svedčiace o užšom priateľstve, o inej kvalite než je bežný úradný, resp. študijný alebo pracovný vzťah, nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania len samotná skutočnosť, že v minulosti študijne a pracovne prichádzal do styku s procesnou stranou, resp. s príbuznými niektorej z procesných strán (viď uznesenie najvyššieho súdu z 23. apríla 2009, sp. zn. 5 Ndt 8/2009, obdobne uznesenie najvyššieho súdu z 26. februára 2008, sp. zn. 2 Tdo 45/2007 zverejnené aj v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2009). Na základe tohto je zjavné, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. daný nie je.

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nesprávneho započítania príťažujúcich a poľahčujúcich okolností, najvyšší súd uvádza, že táto, pokiaľ by aj bola dôvodná môže naplniť výhradne dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (viď stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010).

Vo vzťahu k príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. zák., tzn. obvinený spáchal viac trestných činov, dovolací súd uvádza, že táto nie je dôvodná. Pripočítanie uvedenej príťažujúcej okolnosti bolo v prípade obvineného správne, keďže mu súd, za súčasného zrušenia výrokov o treste uložených rozsudkom krajského súdu z 28. novembra 2013, sp. zn. 4To/72/2013 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2014, sp. zn. 3To/70/2013, v zmysle § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest za (ďalšie) trestné činy, ktorých sa dopustil neskôr, ako bol v tejto veci vyhlásený odsudzujúci rozsudok (resp. doručený trestný rozkaz). Započítanie posudzovanej príťažujúcej okolnosti je dôsledkom uplatňovania absorpčnej zásady pri trestaní (či už rovnorodého alebo rôznorodého) súbehu pri prečinoch, kedy súd vyberie len ten zo všetkých prečinov, ktorý je najprísnejšie trestný a ako príťažujúcu okolnosť započíta spáchanie viacerých trestných činov. Obvinený tak argumentuje nesprávne, keď namieta, že v tejto trestnej veci spáchal len jeden trestný čin, keďže trest, ktorý mu súdy uložili, sa týkal aj neskôr spáchaných trestných činov.

Pokiaľ ide o namietané pochybenia súdov v súvislosti s pričítaním poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. n/, o/ Tr. zák., najvyšší súd konštatuje, že týmto - aj prípadne existujúcim pochybením by zásadne postavenie obvineného nebolo ovplyvnené (§ 371 ods. 5 Tr. por.). Ako sme totiž vyššie vysvetlili, v prípade obvineného boli správne zarátané príťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h/, m/ Tr. zák. (existenciu príťažujúcej okolnosti - už bol za trestný čin odsúdený, obvinený v podanom dovolaní nenamieta), a teda pokiaľ by sme aj existenciu dvoch poľahčujúcich okolností podľa tvrdenia obvineného prezumovali, zákonné rozpätie trestnej sadzby by v dôsledku vyrovnaného pomeru príťažujúcich a poľahčujúcich okolností ostalo nezmenené (1 až 5 rokov), pričom uložený trest vo výmere 3 rokov tomuto rozpätiu zodpovedá (§ 38 ods. 2 Tr. zák.). Navyše treba dodať, že podľa § 42 ods. 1 posledná veta Tr. zák. súhrnný trest sa ukladá podľa zásad na uloženie úhrnného trestu. Z uvedeného potom vyplýva, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery sa prihliada na pomer poľahčujúcich, resp. príťažujúcich okolností vo vzťahu ku všetkým trestným činom, teda aj trestným činom, pre ktoré sa má skorší rozsudok vo výroku o treste zrušiť. V tomto smere platí iba zásada, že súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom.

K námietkam, ktoré obvinený subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (nesprávne vyhodnotenie svedeckých výpovedí, nepreukázanie podvodného úmyslu, resp. vrátenie prijatej finančnej hotovosti), najvyšší súd zhodne uvádza, že tieto námietky smerujú k dokazovaniu, resp. k hodnoteniu skutkového stavu, do ktorého v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť za bodkočiarkou, dovolací súd zasahovať nemôže.

Vychádzajúc z vyššie formulovaných úvah, dospel najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej trestnej veci obvineného T. X. dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, e/ g/, h/, i/ Tr. por. nie sú dané, a

preto jeho dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.